GAZETA KRAKOWSKA

Nro 29.

Z KRAKOWA DNIA 9. KWIETNIA 1815 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Londynu d. 22 Marca.

"Ministeryalna nasza gazeta zawiera: — Gdy tyran, który tak długo był chłostą ludzkości, i którego świat aż nadto doświadczył przewrotności, do Francyi wysiadł, wydał następuiące odezwy:

I. Do Woyska.

"Zołnierze! Nie byliśmy zwyciężeni; dwoch ludzi, którzy szeregi nasze opuścili, opuścili oraz wawrzyny swoie, oyczyznę, Monarchę, Dobroczyńcę swoiego.

"Czyliż to ci, którzy przez 25 lat przebiegali całą Europę, dla wzbudzenia przeciw nam nieprzyiacioł, którzy przez całe swe życie przeklinaiąc piękną naszę Francyą, walczyli przeciw nam w szeregach obcych, mogą sobie przywłaszczać prawo rozkazywania orłom naszym, i uiarzmienia tych głow, których widoku znieść nie mogli? Scierpiemyż, ażeby oni zbierali owoce chwalebnych usiłowań naszych? ażeby opanowali zaszczyty i maiątki nasze? ażeby sławę naszę czernili?

"Gdyby panowanie ich trwało, wszystko byłoby straconem, nawet pamięć owych dni nieśmiertelnych. Z iakiem to oni roziątrzeniem w fałszywem wystawiaią ie świetle, iak staraią się zatrzeć to, co świat cały wprawia w zadziwienie? Jeżli są ieszcze obrońcy chwały naszey, szukać ich trzeba pomiędzy temi samemi nieprzyiaciołmi, których na placu boiow pokonaliśmy.

"Zołnierze! W mieysciu wygnania moiego doszedł mnie głos wasz; przybyłem w pośrod wszelkich przeszkod i niebezpieczeństw; Wodz wasz, powołany głosem ludu, i przez was wyniesiony, zdaie się bydź wam przywroconym; przybywaycie i łączcie się z nim.

"Zedrzyycie kolory, które narod wygnał, a które od 25 lat były znakiem połączenia wszystkich nieprzyiacioł Francyi. Zatkniycie owę troykolorową kokardę; nosiliście ią w owych dniach wielkich.

"Zapomnieć należy, żeśmy byli Panami ludow; ale nie powinniśmy cierpieć, aby kto bądź mieszał się do spraw naszych.

"Ktożby się też chciał ośmielić bydź Panem u nas? Ktożby miał siłę po temu? Podnieście znow orły, któreście mieli przy

Ulm, Austerlitz, Jena, Eylau, Friedland, Tudela, Eckmühl, Wagram, Smoleńsku, nad Moskwą, przy Lützen, Würschen, Montmirail. Rozumiecież, że ta, tak teraz pyszna garstka Francuzow, wytrzyma ich widok? Powrocą tam, zkąd przyszli, i ieżli zechcą, panować znowu będą, iak utrzymuią, że przez lat 19 panowali.

" Maiątki wasze, zaszczyty wasze, i chwała dzieci waszych nie maią większych nieprzyiacioł nad tych Xiążąt, których nam obcy narzucili; są oni nieprzyiaciołmi chwały naszey, bo dzieie tylu dzieł bohatyrskich, iakie uświetniły lud Francuzki w walce przeciw więzom, które włożyć nań chcieli, są potępiaiącym ich wyrokiem.

" Weterani woysk Sambry, Mozy, Renu, Włoch, Egiptu, Zachodu są poniżeni, a chlubne ich blizny okryte cechą hańbiącą. Zwycięztwa ich byłyby zbrodniami, mężni ci byliby buntownikami, gdyby, iak twierdzą obcy, Monarcha prawy był w pośrodku woysk obcych; stopnie honorowe i nagrody dla tych są tylko, którzy służyli im przeciw oyczyznie i naprzeciw nam.

" Zołnierze! Przybywaycie pod chorągwie waszego wodza; byt iego zasadza się iedynie na waszym, a prawa iego iedynie na prawach ludu i waszych. Interes iego, honor iego, chwała iego, są iedynie waszym interessem, waszym honorem i waszą chwałą.

" Zwycięztwo postępować będzie naprzod krokiem natarcia; orzeł z chorągwiami narodowemi poleci z wieży ku wieży aż do wież Panny Maryi; naowczas okażecie z częścią blizny wasze; naowczas pochlubić się będziecie mogli z dzieł waszych; staniecie się oswobodzicielami oyczyzny.

" W podeszłym wieku, otoczeni od poważaiących was współziomkow, opowiadać im będziecie wielkie dzieła wasze; z dumą powiedzieć im będziecie mogli: i ia należałem do tego wielkiego woyska, które weszło dwa razy do bram Wiednia, Rzymu, Berlina, Madrytu, Moskwy, które uwolniło Paryż od splamienia, którem zdrada i obecność nieprzyiaciela skalały to miasto.

" Cześć tym walecznym żołnierzom, będącym chwałą oyczyzny, a wieczna hańba zbrodniczym Francuzom iakiego bądź stopnia i stanu, którzy przez lat 25 walczyli obok obcych, dla szarpania łona oyczyzny.

(Podp.) *Napoleon.*

Na rozkaz Cesarza,

Wielki Marszałek, Major Jeneralny Wielkiego woyska, *Bertrand.*

II. *Do Ludu Francuzkiego.*

" Francuzi! Zdrada Xcia Castiglione (Augereau) oddała nieprzyiaciołom Lyon bez obrony. Woysko powierzone dowodztwu iego, było w stanie przez swą liczbę, męztwo i patryotyzm pobić stoiący przeciw sobie korpus Austryacki, i pociągnąć w tył lewego skrzydła woyska nieprzyiacielskiego zagrażaiącego Paryżowi.

" Zwycięztwa przy Champaubert, Chateau - Tierry, Vauchamp, Mormans, Montereau, Craonne, Rheims, Arcis nad Aubą, St. Dizier, powstanie mężnych włościan w Lotaryngii, Szampanii, Alzacyi, Franche - Comtè i Burgundyi, tudzież stanowisko, które w tyle woyska nieprzyiacielskiego zaiąłem, odcinaiąc ie od iego magazynow, parkow odwodowych, trans-

portow i taborow, postawiło ie w stanie rozpaczaiącym. Nie byli nigdy Francuzi potężnieyszemi, i wybor woyska nieprzyiacielskiego zginąłby bez ratunku; byłoby one znalazło grob w okolicach, które nielitościwie rabowało, gdy w tym nagle zdrada Xcia Raguzy (Marmonta) oddała mu stolicę, i woysko w nieład wprawiła.

" Niespodziewane postępowanie tych dwoch Jenerałow, którzy zdradzali zarazem oyczyznę, Monarchę i dobroczyńcę swoiego, zmieniło los woyny. Nieprzyiaciel w tak nieszczęśliwem był położeniu, że w końcu bitwy zaszłey pod Paryżem, przez oddzielenie od niego parku odwodowego, nie miał ammunicyi. W pośrod tych nowych wielkich okoliczności, serce moie rozdzierało się, lecz umysł moy został niewzruszonym. Poradziłem się tylko dobra oyczyzny; wygnałem siebie na skałę. Zycie moie było i musi wam bydź użyteczne. Nie dozwoliłem, ażeby wielka liczba obywatelow, chcących mi towarzyszyć, los moy dzieliła. Uważałem obecność ich we Francyi za potrzebną, i wziąłem tylko z sobą garstkę walecznych z gwardyi moiey.

" Wybor wasz wyniosł mnie na tron; wszystko co bez was nastąpiło, iest nie prawnem. Od lat 25ciu Francya nowe ma interessa, nowe ustanowienia, nową chwałę, mogące bydź iedynie zapewnione przez rząd narodowy, i przez nową, w pośrod tych nowych okoliczności zrodzoną dynastyą.

" Monarcha, staraiący się naprożno wspierać na prawie feudalnem, będzie mogł iedynie zapewnić honor i prawa małey liczby osob, nieprzyiacioł ludu; prawa, które lud ten od 25 lat na wszystkich naszych narodowych zgromadzeniach odrzucił. Wewnętrzną waszą spokoyność i szacunek u postronnych postradalibyście nazawsze.

" Francuzi! Doszły mnie w moiem wygnaniu skargi i życzenia wasze; żądacie zwrotu rządu obranego przez was i iedynie prawnego; oskarżacie mnie z powodu długiego moiego zadrzymania; zarzucacie mi, iż dla spokoyności moiey poświęcam wielkie interessa oyczyzny. Otoż przebyłem morze wśrod wszelkich niebezpieczeństw; stawam między wami, dla obięcia napowrot praw moich, które są także waszemi.

" Wszystko, co ludzie poiedynczy od czasu traktatu Paryzkiego zdziałali, pisali, mowili, zapomnę nazawsze; nie będzie to miało naymnieyszego wpływu na pamięć ważnych ich dawniey usług, takie bowiem zdarzała się wypadki, które wyższe są nad władzę człowieka.

" Francuzi! niemasz żadnego, choćby też naymnieyszego narodu, którpby nie miał prawa pozbyć się niesławy, wynikaiącey z posłuszeństwa Monarsze, którego mu narzucił nieprzyiaciel na chwilę zwyciężki.

" Gdy Karol VII powrocił do Paryża, i słaby tron Henryka VI obalił, wyznał, iż winien był tron swoy usiłowaniom swych walecznych, a nie Xciu Rejentowi Anglii.

" Tak i ia chlubić się zawsze będę, że wam i walecznym z woyska moiego wszystko winien iestem.,,

(*Podpisy iak wyżey.*)

W Bourgoin wydał Bonaparte do Francuzow, a mianowicie do Paryżanow następuiące oświadczenie:

"Gdy po zrzeczeniu się tronu, czego wiadome wam są okoliczności, artykuły tego traktatu zgwałcone zostały; gdy w Wiedniu zrobiony został zamach na oddalenie mnie z moiego wygnania, i odebrania moiey małżonce i synowi kraiow, które mu zapewnione były, moiemu synowi, którego urodzenie tyle was ucieszyło, powróciłem zatem na tron i do moiey wolności. Francuzi! W krotce będę w waszey stolicy. Przychodzę otoczony walecznemi moiemi braćmi oręża, oswobodziwszy południowe prowincye i dobre moie miasto Lyon. 15 dni były dostarczającemi do połączenia wiernych tych woiownikow, i przed 30 b. m. szczęśliwy wasz Cesarz, Monarcha waszego wyboru, przymusi do ucieczki swoich przeciwnikow. Francya będzie nayszczęśliszym w świecie kraiem. Francuzi maią nadal bydź wielkim narodem, a Paryż znowu Królową miast, tudzież siedliskiem kunsztow i nauk. Łącznie z wami przedsięwezmę środki, ażeby kray konstytucyynie był rządzony, i ażeby mądra wolność nie zamieniała się w swawolą. Dla zaspokoienia wszystkich zniosę obmierzły podatek pod nazwiskiem połączonych opłat (Droits reunis. Własność bez wyiątku, iako też osobista wolność maią bydź szanowane. Powszechna spokoyność ma zawsze bydź celem moich starań. Handel, kwitnące nasze rękodzieła i rolnictwo, które pod moim panowaniem do tak wysokiego stopnia doskonałości doszły, maią od nowo nałożonych opłat bydź uwolnione. Żadney zemsty; ta daleką iest od moiego serca. Na moią głowę wyznaczono nagrodę; ia zaś przebaczam moim przeciwnikom. Jeżeli dostaną się w moie ręce, dam im opiekę, i oddam ich Zorzymierzyńcom lub Anglii. Na tem ukończy się moia zemsta. Bądźcie spokoyni Paryżanie, i wy narodowe gwardye tego szlachetnego miasta, które tak wielkie uczyniłyście przysługi. Nie przestaycie bronić własności i osobistey wolności, a zasłużycie się dobrze waszey oyczyznie i waszemu Cesarzowi. — W Cesarskiey głowney moiey kwaterze w Bourgoing d. 8 Marca 1815.

(Podpisy iak wyżey.)

Daley donoszą nasze Ministeryalne pisma o wniyściu Bonapartego do Lyonu, tak iak go tamteysza gazeta pod d. 11 Marca opisała, która między innemi wyraża: "Ktoż potrafi opisać dzień 10 Marca, który oślmy dożyli! Przed 5 dniami dowiedzielismy się o wyladowaniu Cesarza, a d. 8 że wszedł do Grenoblu. W tymże czasie przybył tu Królewicz Monsieur, z Xciem Orlean i Hr. Damas. 20ty pułk przybył tu z Montbrison dla zmocnienia osady, która składała się z 24go pułku piechoty i 13go dragonii. Gwardya narodowa wezwaną także została do uchwycenia oręża, i oba mosty na Rodanie zostały zatarassowane. Królewicz lustrował woyska i starał się zagrzać ie za sprawą Króla; ale nadaremnie. D. 9 ieździł znowu pomiędzy szeregami, ale zimno był od żołnierzy przyięty. W tem nadiechał Xże Tarentu (Mar. Macdonald) i rozkazał osadzie ku mostom postąpić. Na przeciwney stronie Rodanu znaydowały się woyska Bonapartego. Jak tylko iego huzary nadciągnęły, krzyknęły zaraz woyska osady: Niech żyie Cesarz! i w wieczor d. 10 wiechał do Lyonu. D. 11 lustrował Bonaparte woyska, i przyy-

mował wszystkie władze, do których między innemi mowił, iż odstąpił systematu lądowego, iż Belgium znowu do Francyi należeć musi, &c. Gdy mu na iego zapytanie odpowiedziano, iż po iego wylądowaniu cukier o 10 od sta zdrożał, rozśmiał się głośno. Powtorzył kilkokrotnie, iż starać się będzie uszczęśliwić stan chłopski!,,

---

P. Whitbread wniosł d. 20 b. m. w izbie niższey adress do Xcia Rejenta o udzielenie izbie tych układow kongressu, które nie mogły ieszcze bydź ogłoszone.

Lord Castlereagh: Nie tyle zachodzi tu pytanie czyli interess tego kraiu był na baczności, iako raczey czyli charakter tego kraiu i Zprzymierzyńcow nie był nadwerężony; aże ia posłany byłem przez Xcia Rejenta do Wiednia, poczuwam się zatem na to do odpowiedzi.

Zacny Reprezentant pytał mnie się czyli względem Hollandyi zaszła iakowa umowa. Mogę mu teraz powiedzieć, iż zaszła, i dać niektóre w tey mierze wyiaśnienia. Byłoby nie do darowania, gdybyśmy oddali zakład pokoiu, osady, a nieporozumieli się wprzod z Królem Francuzkim względem Hollandyi. Z strony tego Monarchy okazana była naywiększa sumienność, i to dowodzi iak dalece wart iest utrzymania teraźnieyszy rząd Francuzki, który tak bardzo przyłożył się do przywrocenia pokoiu. Ugodzono się wspólnie, iż Hollandya dla przyszłego swoiego bezpieczeństwa otrzyma dostateczną rozległość kraiu. Co do Austryi, ugodzono się, iż rzeki Po i Tessino będą na przyszłość granica Austryacką we Włoszech. Genua z swoiego położenia iest nayważnieyszym punktem w północnych Włoszech, i byłoby przeciw polityce zostawić iego obronę handlowemu kraiowi, który dawno iuż swoy byt utracił. Wypadało zatem zrobić mocną ścianę przez powiększenie Piemontu między Francyą i Włochami; wymagał tego powszechny interess Europy. Co do zarzutu, iż powrociłem z kongressu Wiedeńskiego bez ukończenia niczego, odpowiadam, że głowne punkta są załatwione. Jeden tylko punkt nie iest, iako to przeznaczenie części Włoch leżącey na południowym brzegu Po; ale iak we wszystkich układach bezpieczeństwo Europy było głownym celem, tak i tu będzie. Przywrocenie dawney potęgi Austryi i Pruss wzięte zostało za zasadę; aże Austrya otrzymała nad dawną potęgę 3 do 400,000 mieszkańcow więcey, a Prussy tylko 40 do 50,000, ugodzono się zatem, aby i tu przywrocić rownowagę. Przeciw ustąpieniu całey Saxonii protestowałem się tak ze względu na Hanower, iako i Hollandya; oderwanie zaś niektórych części usprawiedliwia prawo zdobyczy. Niemieckie Mocarstwa połączyły się ieszcze przed bitwą pod Lipskiem z Zprzymierzonemi; Saxoniia na ostatku, i dopiero po stanowiącey tey bitwie. Prussy nie mogły żadnym innym sposobem bydź zaspokoione. Co się tycze odezwy Xcia Repnina, odebrałem od Xcia Hardenberga na moia notę odpowiedź, iż Prussy go do niey nieupoważniły, a Hrabia Nesselrode oświadczył mi, iż nie widział iey przed ogłoszeniem. Teraz muszę namienić o Polszcze, i spodziewam się, iż sprawi to izbie niejakie ukontentowanie, gdy usłyszy, iż część Polski, to iest Xięstwo Warszawskie, będzie Polską pod osobnem berłem. Co się tycze innych dawniey do

ościennych kraiow przyłączonych części Polski, nie zechce izba nic stanowić, poki nie będą iey wszystkie stosunki wiadome. Na ten układ wszyscy zgodzili się Monarchowie. Takiż sam zachodzi wypadek w przyłączeniu Niderlandow do Hollandyi, którą to Monarchiią wyniesiono na mocne przedmurze przeciw Francyi.

Co do powiększenia Hanoweru, przekonany iestem, iż z strony W. Brytanii nie była za to żadna niesłuszna ofiara zrobiona, owszem myślę, iż Hanower przez związek z W. Brytaniią więcey ucierpiał, niżeli zyskał. Mieszkańcy tego kraiu okazali się wiernemi podporami W. Brytanii, i zapewnić mogę, iż w służbie naszey nie było czynnieyszego, wiernieyszego i rzetelnieyszego korpusu woyska nad legiią Hanowerską. Wynosiła ona 12,000 ludzi, która przez dobrowolny zaciąg ustawicznie w zupełności utrzymywana była, i śmiało powiedzieć mogę, iż bez takiego korpusu usiłowania nasze nie byłyby tak pomyślnie poszły. Utrzymanie zatem Hanoweru kraiem konstytucyynym w Niemczech, nietylko z tey przyczyny, ale też dla stosunkow panuiącey naszey familii powinno nam bydź drogiem. Rozszerzenie iego granic służy tylko do zapewnienia łatwieyszych związkow wodą z naszem kraiem, które tak długo przez nieprzyiaciela przecięte były. Od chwili posunięcia iego granic do Hollandyi, musiała także bydź iego siła powiększona. Zresztą żadna z tego względu nie zachodziła z strony wysokich Zprzymierzyńcow zazdrość.

Co się tycze Hiszpanii, gdzie dwie partye iedna przeciw drugiey zamachy czynią, nie mamy prawa zdawać sprawy. — Zacny Reprezentant zapytuie mnie się, iakiey chwyci się nasz kray polityki względem zachodzących teraz we Francyi zdarzeń? Ja sądzę, że od zakończenia tych poruszeń zawisła trwałość pokoiu, i że Angliia nigdy nie może spodziewać się spokoyności, ieżeliby Bonaparte znowu we Francyi panował. Od wypadku teraźnieyszych konwulsyy zawisło, czyli Francya do moralnego lub do woyskowo despotycznego rządu wrocić zechce. Jeżeliby ten człowiek osiadł znowu na tronie, tedy narody Europeyskie muszą się na zbroyne narody zamienić. (Powszechne ukontentowanie wyrażono szlachetnemu Lordowi przy końcu iego mowy, i wniosek P. Whitbread bez głosowania odrzucono.)

Z Wiednia d. 1 Kwietnia.

Angielski Feldmarszałek i poseł przy tuteyszym kongressie, Xże Wellington, wyiechał d. 29 Marca z stolicy tuteyszey do woyska w Niderlandach.

Pod d. 29 Marca wyszedł tu patent naznaczaiący 50 mill. zł. ryńskich pożyczki w szeinach lub anticipationscheinach z roczną prowizyą w monecie konwencyyney po 2 1/2 od sta. Bezpieczeństwo tey summy zapewnione iest na wszystkich skarbowych dochodach, a mianowicie na żupach solnych w Wieliczce i Bochni w Galicyi. Pożyczka ta będzie spłacona iak tylko okoliczności dozwolą, a tymczasowo zrobiony bydź ma z powyższych żup fundusz do iey umorzenia. Wstęp do tego patentu iest taki: " Franciszek Pierwszy, &c. &c. W tey samey chwili kiedy spodziewaliśmy się niezawodnie nayukochańszym naszym poddanym dać kosztować w całey rozciągłości dobrodzieystw przez zobopolne układy i umowy zapewnionego trwałego pokoiu, przymuszaią nas zaszłe świeżo zdarzenia do powtornych, zwyczayne naszych kraiow źrodła prze-

chodzących natężeń. Wierni zawsze naszem zasadom, aby ile możności ochronić naszych poddanych od nowych podatkow, skłoniliśmy się, &c. „

List z Wiednia pod d. 20 Marca (z Gazety Hamburskiey) wyraża:

" Syn Napoleona przewieziony został do Cesarskiego zamku, gdzie ma pokoie między Cesarskiemi i Następcy tronu. Mowią, iż zrobiony był plan do uwiezienia go z Schönbrunnu i na 30 pocztach były iuż konie przygotowane. Nieiaki Pan M. szczególnieyszy stronnik Napoleona, który tu niedawno przybył, ma bydź sprawcą tego zamachu. — Na nieszczęśliwy przypadek, gdyby teraźnieysze zdarzenie we Francyi wymagało z strony obcych Mocarstw pomocy, lub ściągnęło nową woynę, poczynione iuż są naydzielnieysze rozporządzenia. Xże Schwarzenberg dowodzić znowu będzie głownem zprzymierzonem woyskiem w południowych Niemczech i Szwaycaryi. Xże Wellington dowodzić będzie w Belgii i na niższym Renie. Arcy Xże Karol dowodzić ma, jak mowią, we Włoszech. W Czechach gotuią iuż kwatery dla 50,000 Rossyyskiego woyska, które w przypadku potrzeby pośpieszy naykrotszą drogą przez Czechy i złączy się z woyskiem w południowych Niemczech. Xże Wrede i Królewicz Karol Bawarski wyieżdzaią ztąd w krotce, dla stawienia się na czele woyska Bawarskiego, które stanie na granicy. Królewicz Wirtemberski wyieżdza w tymże celu. Wyiazd N. Króla Bawarskiego nastąpić ma d. 23 b. m. — Wczoray było wielkie naradzenie, czyli kongress ma się daley w teraźnieyszych okolicznościach ciągnąć lub czyli ma bydź zawieszony. Rozwiązanie tego pytania zawieszono do dalszych wiadomości z Francyi. — Szwaycarya, zawieszaiąc domowe swoie kłotnie, oświadczyła postawić niezwłocznie na swoiey granicy 20, do 30,000 woyska, iako korpus obserwacyyny. Gdy wiele kantonow zaczęły się wcześniey iuż uzbraiać, przeto powszechne uzbroienie tem prędzey nastąpi. — Jenerał Nugent poiechał z ważnem bardzo zleceniem do Neapolu. — Z Włoch odbieramy ciągle naylepsze doniesienia o panuiącym tam dobrym duchu i zupełney spokoyności. „

Drugi list pod tymże dniem z tey stolicy (także z Gazety Hamburskiey) takiey iest osnowy:

" Xże Wellington wyiedzie do Bruxelli dla obięcia naczelnego dowodztwa nad wszystkiemi woyskami w Niderlandach. Południowo-Niemieckie kraie uzbraiaią się śpieszno. Oprocz znacznych sił, które Austrya do Włoch posełą, ma także 30,000 Austryakow pyyść nad Ren. Głowna zaś siła w tych okolicach składać się będzie z Prussakow, która wraz z milicyą wynosić ma przeszło 300,000 ludzi. Pruski Kanclerz stanu, Xże Hardenberg, okazuie tak czyste i mocne uczucia dla dobra całych Niemiec, iż te iednaią mu naywyższy szacunek i pochwałę wszystkich tu obecnych Ministrow. Zaraz w początkach okazał ten Minister odwagę, którey lud Pruski zupełnie odpowiada. Podług doniesień z Berlina wszystko tam iest w naydzielnieyszem poruszeniu. — Cesarzowa Marya Ludwika ziechała z Schönbrunnu do Wiednia, gdzie iey syn zostaie pod dozorem. Wszyscy Francuzcy służący, którzy radośnie obchodzili w Schönbrunn ucieczkę Napoleona, oddalonemi od niey są i Niemieckiemi zastąpionemi. „

Z Hagi d. 25 Marca.

N. Król nasz przedsiębierze naydzielnieysze i naystosownieysze do teraźnieyszych okoliczności środki. Hollenderskie prowincye podzielone teraz są na 21 woyskowych okręgow. Wszędzie urządzane są gwardye narodowe. Narod nasz postanowił iak naymocniey bronić w każdym przypadku swoiey wolności i niepodległości, i wszystkiemi sposobami wspierać szanownego swoiego Monarchę. J. K. Mość przyymuiąc wczoray na tronie deputacye od prowincyy i miast, odebrał nayczulsze dowody patryotycznych uczuciow. Wszystkie przyrzekły, iż iak tylko oycowski głos Króla uzna zapotrzebne wezwać swoie dzieci do szczególnieyszych natężeń, te chętnie poświęcą maiątki i krew za oyczyznę, wolność i dobro kraiu.

Z Bruxelli d. 24 Marca.

Xże Wilhelm Oranii (Następca tronu Niderlandow) napisał następuiący list do Ministra sprawiedliwości Hr. Thiennes:

„ Mci Hrabio! Odbieram w tey chwili doniesienie, że Napołeon Bonaparte wszedł do Paryża, i że Król opuścił tę stolicę, dla udania się, iak sądzą, do Lill. Nie odebrałem tego doniesienia urzędownie, ale mam powody do mienia go za prawdziwe. Jest to nieszczęście dla Francyi; ala nie powinno u nas żadney czynić trwogi; podwoymy owszem naszą czynność i gorliwość w przedsięwzięciu stosownych środkow. Ja z moiey strony ręczę, iż niczego nie zaniedbam dla zasłonienia naszey oyczyzny przeciw obcemu wtargnieniu; ale polegam na wsparciu moich współziomkow, ieżeliby się niebezpieczeństwo zbliżało. Z dołączonego tu oświadczenia wysokich zprzymierzonych Mocarstw, którą właśnie z Wiednia odebrałem, zobaczysz WPan, iż iednozgodnie wszyscy wspierać będą sprawę Króla. „

Zostaię, &c.

Wilhelm Xże Oranii.

Pruskie i inne zprzymierzone woyska stoią teraz w znaczney sile nad granicami Francuzkiemi. Z Anglii przybędzie ieszcze 20,000 woyska pod Jenerałem Hillem do Belgii. Przyprowadzono tu iuż kilku szpiegow. Miasto Lill było d. 19 w wieczor oświecone, gdyż tam oczekiwano Xcia Orleanu. Słowem zacząwszy od Szwaycaryi aż do północnego morza wszystko iest pod bronią. Pod Mons i Tornay założone są obozy. Pułk huzarow Pruski h oddany iest, iak mówią, pod rozrządzenie Naszego Króla. W Lill, Walenciennie, &c. wszystko tak iest przygotowane do obrony, iak gdyby nieprzyiaciel był przed bramami. Jenerał Hr. Erlon (Drouet) nie był rozstrzelany, iak głoszono, ale osadzony iest w Lill.

Dla opędzenia potrzeb woyny ma Król Ludwik XVIII. przeszło 100 milliionow do rozrządzenia.

Jak się dowiaduiemy teraz Król Ludwik XVIII. obrocił się drogą od Peronne ku Normandyi. Marszałek Macdonald i Jenerał Maison znaydowali się z niektóremi woyskami przy nim, tudzież część iego familii.

Z Amsterdamu d. 25 Marca.

Doniesienia z Paryża pod d. 23 b. m. zawieraią, że Marszałek Augereau z korpusem woyska, który zebrał się pod Melun, postąpił przeciw Paryżowi, i że przy odeyściu doniesienia przyszło pod Paryżem do żywey rozprawy, która nie była ieszcze ukończona. Podług tegoż doniesienia zbierze się w krotce znaczne Królewskie woysko.

DODATEK DO Nro 29. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 9 KWIETNIA 1815 Roku W NIEDZIELĘ.

OBWIESZCZENIE

Dyrekcya Ministeryi Sprawiedliwości podaie do wiadomości publiczney, iż podług nadesłanych przez Władze Królewsko-Pruskie oryginalnych świadectw, następuięcy Woyskowi rodem z Xięstwa Warszawskiego będący, w Lazaretach zagranicznych umarli, iako to:

1. Krzysztof Zemniok, żołnierz piechoty Polskiey, rodem z Zamościa, lat 31 maiący, umarł w Jung-Bunclau d. 25 Listopada 1813.
2. Karol Seelig, muszkieter Pruski, rodem z Arensberga pod Poznaniem, lat 20 maiący, umarł w Berlinie d. 1 Marca 1814.
3. Krystyan Linke, żołnierz z pułku 5 piechoty Polskiey, rodem z Kalisza, lat 26 maiący, umarł w Berlinie d. 16 Marca 1814.
4. Sebestyan Schiarnieski, żołnierz z pułku 1 piechoty Polskiey, rodem z Krakowa, lat 28 maiący, umarł w Berlinie d. 23 Stycznia 1814.
5. Jakob Bowera, rekrut rodem z Krakowa, lat 25 maiący, umarł w Wrocławiu d. 27 Października 1813.
6. Franciszek Gurgitasz, żołnierz z 16 Legionu Polskiego, rodem z Szliginowa, lat 25 maięcy, umarł w Berlinie d. 13 Grudnia 1813.
7. Wilhelm Klichta, żołnierz z 9 pułku z Szląskiey piechoty, rodem z Kunia z Ptu Brzeskiego, lat 29 maiący, umarł w Weymarze d. 2 Kwietnia 1814.
8. Marcin Kleta, muszkieter z garnizonu Pruskiego, rodem z Kryczynewa, lat 22 maiący, umarł w Berlinie d. 16 Grudnia 1813.
9. Antoni Franciszek, żołnierz z pułku 4 piechoty Polskiey, rodem z Tiontunia, zapewne z Torunia, lat 23 maiący, umarł w Berlinie d. 14 Stycznia 1814.
10. Basnik Gołginek, rekrut legionu Polskiego, rodem z Kardłubia, umarł w Wrocławiu d. 17 Grudnia 1813.
11. Felix Lechecki, żołnierz z pułku 4 piechoty Polskiey, rodem z Stadowa, lat 26 maiący, umarł w Berlinie d. 10 Stycznia 1814.

Dyrekcya Ministeryi Sprawiedliwości udzielaiąc tę wiadomość krewnym wyżey wymienionych zmarłych Woyskowych, i w ogólności wszystkim, których to interessuie, uwiadomia ich zarazem, iż oryginalne świadectwa, wykazuiące mieysce urodzenia zmarłych, i Departament z iakiego pochodzili, przesłane zostały Prokuratorom właściwych Departamentow, celem wręczenia takowych właściwym Urzędnikom Stanu Cywilnego.

W Warszawie d. 22 Marca 1815.

Wawrzecki.

Niezabitowski.

Z Paryża d. 21 Marca.

Onegday wydał Król do izb Parow i Deputowanych następuiącą odezwę:

Ludwik z Bożey łaski Król Francuzki i Nawarry, &c. &c. Opatrzność Boska, która wrociła nas na tron przodkow naszych, dopuszcza dziś, iż ten tron przez odpadnienie części siły zbroyney, która poprzysięgła go bronić, iest wstrząśniony. Mogliśmy użyć wiernych i patryotycznych uczuciow nieskończoney większości mieszkańcow Paryzkich, do oparcia się wniyściu buntownika; lecz zadrżeliśmy na nieszczęścia wszelkiego rodzaiu, które walka w obrębie Paryża na nich ściągnęłaby. Ustępuiemy zatem z niektóremi walecznemi ludźmi, których intryga i wiarołomność od obowiązkow nie odwiedzie; a nie mogąc obronić stolicy, zbierzemy tedy gdzieindziey nasze siły, i w innem mieyscu królestwa szukać będziemy poddanych, którzy lubo nie są nam milszemi i wierniey-szemi nad dobrych naszych Paryżanow, ale są Françuzami, znayduiącemi się w korzystnieyszem położeniu do oświadczenia się za dobrą sprawą. Mamy przeczucie, iż teraźnieysze zaburzenia uśmierzą się, iż uwiedzeni żołnierze, których oderwanie się wystawia naszych poddanych na tyle niebezpieczeństw, wkrotce uznaią swoy błąd i w naszey łasce i dobroci znaydą nagrodę swoiego powrotu. Powrociemy wkrotce w pośrod dobrego naszego ludu, któremu przyniesiemy powtornie pokoy i szczęście. (Tu następuie zawieszenie posiedzeń obu izb w Paryżu.) Parowie i Deputowani zwołanemi zostaną iak tylko będzie nayprędzey można na nowe posiedzenie do mieysca, w którem założemy tymczasowe nasze siedlisko. Wszelkie inne zgromadzenie iedney lub drugiey izby bez naszego upoważnienia, ogłaszamy za żądne i nieważne. — W Paryżu d. 19 Marca 1815.

(Podp.) *Ludwik.*

Powyższa odezwa Królewska została wczoray przed południem w obu izbach przeczytana, poczem zaraz się rozeszły.

D. 18 wydał Król własną ręką podpisaną odezwę do woyska, w którey wyraził: " Pomniycie, Żołnierze, iż ieżeli nieprzyiaciel gorę weźmie, zaraz wybuchnie u nas wovna domowa, i przeszło 300,000 cudzoziemcow, których ramienia nie będę iuż mogł wstrzymać, ze wszystkich stron wtargnie do naszey oyczyzny.,,

Lubo Król d. 20 o godzinie 1 po północy wyiechał z Paryża, członki ciała dyplomatycznego odebrały dopiero nazaiutrz rano urzędowe o tem doniesienie i zaproszenie albo iechać za Królem, albo wrocić do swoich Dworow. Doniesienie to było iuż zapoźne, bo Jenerał Sawary obiął tymczasem dowodztwo nad żandarmeryą i odiął im sposobność udania się za Królem. Wszystkie zatem członki ciała dyplomatycznego upoważnione przy Królu, wyiąwszy za urlopami oddalone, znayduią się dotąd w Paryżu.

Dzisieyszy Monitor zawiera pod d. 20 b. m. co następuie:

" Król i Xiążęta wyiechali dziś w nocy. Cesarz przybył dziś w wieczor o godzinie 8 do swoiego pałacu Tuilleries. Wszedł do Paryża na czele tego samego woyska, które z rana wysłano dla sprzeciwienia się iego wniyściu. Woysko, które utworzyło się po iego wylądowaniu, ieszcze do Fontainebleau nie przybyło. J. C. Mość oglądał podczas swoiey podroży wiele korpusow woyska, i zawsze przeieżdzał pomiędzy tłumami ludu, który przeciw niemu zewsząd wychodził. Waleczny batalijon dawney gwardyi, który towarzyszył Cesarzowi z wyspy Elby, iutro tu nadeydzie; a tak w 21 dniach odbę-

dzie podroż z odnogi Juan do Paryża. J. C. Mość powierzył Xciu Arcykanclerzowi państwa Cambaceres, wydział sprawiedliwości; daley mianował Xcia Gaety (Gudin) ministrem przychodow, Xcia Bassano (Mareta) ministrem sekretarzem stanu, Xcia Decreş ministrem morskim i osad, Xcia Otrantu (Fouche) ministrem ogólney policyi, Hr. Mollien ministrem Ces. skarbu, Xcia Eckmühl (Mar. Davoust) ministrem woyny, Xcia Rovigo (Jen. Savary) pierwszym jenerałem inspektorem żandarmeryi, Hr. Bondy prefektem Sekwany, a Radcę stanu Real prefektem policyi. „

Potem następuią w Monitorze odezwy i wyroki Napoleona, które wydane są pod d. 13 Marca z Lyonu. Tytuł daie sobie w nich: "Napoleon z łaski Bożey i przez konstytucye państwa Cesarz Francuzow. „

Pierwszy wyrok ogłasza zaszłe w sądownictwie odmiany zanieważne; wszyscy oddaleni urzędnicy wezwanemi są do powrotu na swoie mieysca, &c. Drugi oddala zwoyska wszystkich od 1 Kwietnia 1814 mianowanych officerow. Trzeci znosi białą kokardę i wszystkie ordery królewskie. Czwarty stanowi, iż dla strzeżenia Monarchy nie może bydź żaden obcy korpus użyty; przywraca Cesarską gwardyą, a znosi Królewską. Piąty kładzie sekwestr na wszystkie dobra Xiążąt Królewskich i powrocone Emigrantom. Szosty stanowi: "Szlachectwo iest zniesione i ustawy zgromadzenia konstytucyynego będą moc swoią miały; wszystkie feudalne tytuły są zniesione; ustawy narodowych naszych zgromadzeń maią mieć swoią moc. Ci, którzy iako narodową nagrodę odebrali od nas tytuły i ci, którym zatwierdzone zostały, maią ie nadal utrzymać. Zachowuiemy sobie potomkom mężow, którzy od wiekow wsławili imie Francuzkie, nadać stosowne do ustaw tytuły, iakie w tey mierze nastąpią, &c. Siodmy stanowi, iż wszyscy emigranci, którzy nie są z listy wymazanemi, lub nie otrzymali przebaczenia, a po 1 Stycznia 1814 do Francyi powrocili, maią natychmiast kray opuścić, a gdy po 14 dniach pokażą się w kraiu, będą stosownie do ustawy narodowego zgromadzenia ukaranemi. Wszystkie ich dobra maia bydź zasekwestrowane. Osmy oświadcza wszystkie mianowania do legii honorowey, które nie są przez byłego Wielkiego Kanclerza legii, Hr. Lacepede, podpisane zanieważne, wyiąwszy osoby zasłużone w kraiu, którem po roztrząśnieniu ma bydź mianowanie zatwierdzone. Osmy iest takiey osnowy:

"Zważywszy, iż izba Parow składa się po części z osób, które oręż przeciw Francyi nosiły, i w przywroceniu praw feudalnych, w zniszczeniu pomiędzy wszystkiemi klassami rowności, zniesieniu sprzedarzy dóbr narodowych i nakoniec w pozbawieniu ludu praw, których w 25 letniey walce przeciw narodowey chwale nabył, znalazła swą korzyść; zważywszy, iż pełnomocnictwa deputowanych do ciała prawodawczego były ukończone, a zatem izba deputowanych nie ma więcey znaczenia reprezentacyi narodowey, iż część tey izby zrobiła się niegodną narodowego zaufania, ponieważ przyłożyła się do przywrocenia feudalney szlachty, przyiętą od rządu konstytucyą zniosła, i nakazała wypłacić Francyi długi, które zaciągnione zagranicą zostały, dla zrobienia koalicyy i zapłacenia przeciw Francyi uzbroionych woysk, iż przydała Burbo-

nom tytuł prawych Królow, co na iedno wychodzi, iak gdyby lud Francuzki i woysko ogłosiłą buntownikami, i za dobrych iedynie Francuzow uznała Emigrantow, którzy przez 25 lat topili zelażo w wnętrznościach Francyi i wszystkie prawa ludu gwałcili, utrzymuiąc zasadę: iż narod dla tronu, nie tron dla narodu iest utworzony; stanowiemy zatem: 1) Izba Parow iest zniesiona. 2) Izba Deputowanych iest podobnież zniesiona. Każdemu zwołanemu d. 7 Marca do Paryża członkowi nakazuie się, ażeby niezwłocznie do swoiego domu powrocił. 3) Obiercze zgromadzenia departamentowe zwołane zostaną w miesiącu Maiu na nadzwyczayne zgromadzenie w polu Maiowym, dla poczynienia podług dobra i woli narodu odmian w naszey konstytucyi, i oraz znaydowania się na koronacyi nayukochańszey naszey Małżonki i syna.,,

Nakońcu zawiera Monitor rozkaz dzienny Marszałka Ney pod d. 13 ieszcze Marca z Laons le Saulnier, do zostaiących pod iego rozkazami woysk, wzywaiąc ie do złamania wykonaney Królowi przysięgi i przeyścia z nim do Bonapartego.

Z Strazburga nadeszła tu także wiadomość, iż Marszałek Suchet, iak tylko dowiedział się o wniyściu Bonapartego do Paryża, zaraz zdradził swoiego Króla i oświadczył się za Bonapartem i cały okrąg swoiego dowodztwa do poyścia za iego przykładem wezwał.

Wszystkie dzienniki tuteysze wychodzą znowu pod dawnemi tytułami; dziennik Sporow przywrocił dawny swoy tytuł dziennika państwa, &c.

Z Rotterdamu d. 25 Marca.

Podług gazety naszey Bonaparte obchodził d. 20 b. m. w wieczor urodziny syna swoiego w Paryżu, i pisał list do Króla Ludwika XVIII. w którym czyni mu naywiększe zapewnienia, chorągwie iego nosić maią napis: "Zapomnienie i pokoy.,,

Z Włoch d. 20 Marca.

Angielski Wodz, Lord Bentink powrocił do Genui i obiął znowu nad znayduiącemi się tam Angielskiemi woyskami dowodztwo.

Król Sardyński rozkazał granice Francuzkie woyskiem osadzić.

Parlament Sycyliyski ciągle ieszcze miewa posiedzenia.

DONIESIENIA.

W Krzeszowicach ogrod dworski z wygodnem pomieszkaniem, oraz traktyernia z wolney ręki iest do puszczenia w arędę, czyli razem, alboliteż każde z osobna, na rok ieden lub na dłuższy czas; kto sobie życzy podobney arędy, zechce się zgłosić do Rządcy Dobr Tenczyńskich, w Krzeszowicach zamieszkałego.

Niżey podpisany do publiczney podaie wiadomości, iż w skutek Rezolucyi Wyś. Tryb. Cyw. I. Inst. Dep. Krak. pod d. 25 Czerwca r. z. 1814 do L. 1386 zapadłey, połowa domu murowanego w Zydowskiem mieście na Kazimierzu przy Krakowie przy ulicy Maizel pod Nr. 4 sytuowanego, do sukcessorow małoletnich, po zmarłym Starozakonnym Izaaku Klein pozostałych, należąca, po nastąpionem w dniu 21 b. m. i r. za summę złp. 1430 przygotowuiącem przysądzeniu, w Kancelaryi podpisanego przy ulicy Floryańskiey pod Nr. 537 d. 3 Maia r. b. o godzinie 9 z rana ostatecznie i stanowczo sprzedana zostanie. Każdy chęć nabycia maiący, opatrzywszy się w vadium w kwocie złp. 133 gr. 28, w dniu, mieyscu i czasie oznaczonym znaydować się zechce. Warunki licytacyi każdego czasu w Kancelaryi podpisanego przeyzrzeć można.

W Krakowie d. 22 Marca 1815.

Antoni Szałowicz, **N. p. D. K.**

Komornik Ptu Jędrzeiowskiego w Deptcie Krak. uwiadomia Publiczność, iż na żądanie W. Stanisława Wężyka zaięte prawnie effekta, iako to: srebra, krzesła, stoliki, kanapy, naczynia szkłanne, faians, miedziane, żelazne, drewniane i inne rożnego gatunku, niemniey pościel, fuzye, chomonta, dywany, szory, w wsi Brus, mila 1 od Jędrzeiowa odległey, we Dworze pod Nr. 1 d. 15 i 16 m. i r. b. z rana od godziny 9 odbywać się będzie. Życzący sobie nabycia takowych, maią się w gotowe pieniądze Courant zaopatrzyć. — W Jędrzeiowie d. 31 Marca 1815.

Franciszek Komornicki.